

Update

#3 2023

Det finns ljus i
konjunkturtunneln

Företagare – så förbereder
ni er för framtiden!

Så rustar du för AI-boomen

10 tips
för bättre
likviditet i
tuffare tider

Fokus på hållbara affärer
Långsiktigt hållbara affärsmodeller
- vad betyder det egentligen?

Företagare
– så förbereder ni er för framtiden!

4 Fokus på hållbara affärer

Fokus på hållbara affärer **4**

10 tips för bättre likviditet i tuffare tider **6**

Sveriges bästa e-handelskommuner **8**

Det finns ljus i konjunkturtunneln **10**

Betydligt lägre elpriser väntas i höst och vinter **12**

Företagare – så förbereder ni er för framtiden! **14**

Så rustar du för AI-boomen **16**

8 punkter i höstbudgeten som kan påverka din plånbok **18**

10 tips för bättre likviditet i tuffare tider

8 Sveriges bästa e-handelskommuner

10 Det finns ljus i konjunkturtunneln

12 Betydligt lägre elpriser väntas i höst och vinter

16 Så rustar du för AI-boomen

8 punkter i höstbudgeten som kan påverka din plånbok

Update utges av Svea Bank,
Evenemangsgatan 31, 169 81 Solna
Telefon 08 735 90 00
Ansvarig utgivare och chefredaktör
Ulf Callerstöm
E-post ulf.callerstom@svea.com
Texter Spoon, Birdh, Ingrid Kindahl, Svea Bank
Layout Jörgen Melin
Foto Svea Bank, Adobe Stock m fl
Illustrationer Anna Windborne
Webbsida svea.com

Det finns ljus i tunneln

Just nu pratar alla om mörkret i ekonomin, och en hel del av artiklarna i det här numret av Update handlar om just det. Tanken är att ge dig konkret hjälp att ta dig igenom den här perioden, med ditt företag i behåll och kanske till och med blomstrande – trots allt.

Är man ung och har ett nystartat företag, samt har levt hela sitt liv i en miljö där räntan ligger under nollan, då är det nog lätt att misströsta när det går neråt. Men gör inte det. Som gammal i gamet kan jag försäkra: Ekonomin går i vågor. På nedgång följer uppgång.

Själv startade jag eget för flera decennier sedan, och jag vet att det är sant. Det hindrar inte att det är viktigt att vidta rätt åtgärder vid rätt tidpunkt. Se till att du har pengar i kassan, till exempel. Det berättar vi om här. Hur du pratar med dina kunder om aktuella ämnen – som hållbarhet – det får du också veta om du läser Update.

Men det är på kort sikt, och gör du rätt kommer du att överleva lågkonjunkturen, förhoppningsvis med mer kunskap i bakfickan och ännu nöjdare kunder. Då kommer det viktiga: Att försöka se in i framtiden. Det är ju ingen lätt uppgift. När jag startade Svea hade vi knappt datorer och faxen var inte uppfunnen. Men se på oss nu! Genom att bejaka förändringar och integrera nyheter har vi vuxit över alla förväntningar.

Som framtidssetnologen Ida Hult säger i Update: Det gäller att – inom vissa ramar naturligtvis – släppa fokus på nuet för att i stället skapa sig en bild av hur ens varor och tjänster kan användas i framtiden. Här vill vi på Svea vara ditt stöd, eftersom våra tjänster hjälper dig att hantera nuläget. Hur ditt företags framtid ser ut – det finns i din föreställningsvärld.

Så har du mindre att göra på jobbet just nu är det ett gyllene tillfälle att rusta sig för ny teknologi, till exempel AI. Hur du gör och vad du ska tänka på, det har vi frågat experterna. Svaren levererar vi till dig.

Trevlig läsning!

Lennart Ågren
Vd, Svea Bank

Fokus på hållbara affärer

Långsiktigt hållbara affärsmodeller - vad betyder det egentligen? Ett viktigt svar på den frågan är att lära känna sina kunder och deras behov på djupet. Och att inse att ingen affärsmodell är huggen i sten. Här delar teknikföretaget Scandinavian Photo med sig av sina bästa insikter.

CSRD-direktivet

VAD: CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) är ett nytt EU-direktiv som innebär att företag ska rapportera enligt europeiska hållbarhetsstandarder som heter European sustainability reporting standards (ESRS).

SYFTE: Att genom rapporteringstransparens skapa bästa förutsättningar för att EU skall klara sina Net Zero-målsättningar till 2050.

NÄR: CSRD kommer implementeras successivt utifrån storlek på bolagen med start från räkenskapsåret 2024, det vill säga rapporter som släpps 2025.

"För oss handlar det om att skapa hållbara långvariga relationer med våra kunder."

Emelie Olsson

O m "hållbarhet" tidigare mest varit ett modeord längst bak i årsredovisningen är det idag en nyckelfråga för de allra flesta företag. Men vad ska man egentligen lägga in i uttrycket? För Emelie Olsson, CMO med övergripande ansvar för Scandinavian Photos e-handel, marknadsföring och kundservice, står kundrelationer i fokus.

– För oss handlar det om att skapa hållbara långvariga relationer med våra kunder, säger hon och fortsätter:

– Får man nöjda kunder så kommer de tillbaka och de kommer också att sprida vårt varumärke till nya, potentiella kunder.

Den perfekta kundresan finns inte

Scandinavian Photos kunder kan vara allt från content creators på företag, professionella fotografer, poddmakare eller privatpersoner. Sortiment och säljkanaler har utökats med åren och Emelie Olsson konstaterar att alla kundresor ser olika ut.

– "Den perfekta kundresan" finns inte, vi försöker istället tänka att det viktiga är att kundresan ska se ut så som kunden vill att den ska se ut, säger hon. I detta ingår förstås att kunden blir bra bemött och får den information som behövs där kunden vill ha den.

– Vi ser idag vår e-handel och våra fysiska butiker som komplement. Man går in online och kikar på en produkt och tar reda på information om den. Och sedan kommer man in i en butik och köper den. Eller vice versa. Man kan också ringa oss och få experthjälp. Det är viktigt att tänka på vilka alternativ man har för betalning och frakt, så att man inte tappar kunden bara för att den exempelvis inte gillar fraktoalternativen, säger Emelie Olsson.

Långsiktighet skapar lönsamhet

Hon får medhåll från Magdalena Caesar, affärsområdeschef med ansvar för betallösningar på Svea, som har ett långvarigt samarbete med Scandinavian

Photo för att utveckla kundresan.

– En långsiktig och hållbar affärsmodell utgår från kunden och hur väl du kan anpassa dina produkter eller tjänster för att möta kundens behov. Upplevelsen ska vara sömlös, oavsett om du är privat- eller företagskund, handlar online eller i fysisk butik, säger Magdalena Caesar.

Det gäller att inse att ingen kundresa eller affärsmodell är huggen i sten, menar Magdalena Caesar.

– Vi tar kontinuerligt reda på hur det ser ut genom täta kontakter med respektive kundtjänst. Då får man ganska snabbt syn på om man är rätt ute. Det är långsiktighet för oss, vi tjänar pengar när våra kunder tjänar pengar och då kan det inte handla om att kortsiktigt maxa ut en lösning här och nu.

Hon påpekar att synen på lönsamhet också har förändrats på senare tid.

– I dagens klimat ser vi begränsad tillgång på riskkapital till exempel. Det kräver en strategi där man har ett lön-

"Det gäller att inse att ingen kundresa eller affärsmodell är huggen i sten."

Magdalena Caesar

samhetstänk. Jag träffar många e-handlare och tycker att det är mer fokus på kostnadskontroll nu.

Hållbarhet och samhällsansvar

I begreppet hållbarhet finns det också samhällsansvars- och klimataspekter. För Scandinavian Photo är en konkret fråga den om att införa en tydligare hållbarhetsredovisning, enligt CSRD-direktivet (som är en del av agendan för att nå hållbarhetsmålen i EU:s gröna giv).

– Vi ställer höga krav på våra externa varumärken som vi arbetar med, både vad gäller miljö och etik. Även konsumenter ställer höga krav på hållbarhet idag, det är ingenting man kan välja bort, säger Emelie Olsson.

Hon framhåller även Scandinavian Photos begagnatmarknad.

– Den är vi stolta över. Begagnat har länge varit en av de populäraste sidorna på vår sajt och den bara växer.

10 tips för bättre likviditet i tuffare tider

Ett positivt kassaflöde i lågkonjunktur - hur lyckas man med det? Det är en stor fråga för många företagare just nu när vi är inne i en skakig period då många drar åt svängremmen. I väntan på en ny högkonjunktur är det av stor vikt att säkra likviditeten - det kan vara skillnaden mellan framgång eller konkurs. Här är tio bra tips!

1 Gör en likviditetsbudget

För att få koll på ditt kassaflöde i osäkra tider är en likviditetsbudget eller en likviditetsrapport ett bra stöd. Då kan du se hur mycket pengar du har på kontot i början av månaden, hur mycket som kommer in och hur mycket som finns kvar efter utgifter. För att få heltäckande koll är det bäst att satsa på en så automatiserad bokföring som möjligt. Det finns mallar att hämta på webben.

2 Kolla din F-skatt

Betala inte in mer preliminär skatt än du behöver. Skulle vinsten i bolaget bli mindre än förväntat, skicka in en preliminär självdeklaration till Skatteverket med de nya uppgifterna. Då kan du få tillbaka pengar som du betalt in till Skatteverket.

3 Förhandla med dina leverantörer

Det kan bli enklare att förhandla om såväl priser som krediter i sämre tider. Att öka din kredittid från 30 till 90 dagar kan göra stor skillnad, speciellt om du har en bra ränta på ditt bankkonto. Kanske går det också att få rabatter för tidig betalning?

4 Säg upp onödiga tjänster

Vad har du för telefonabonnemang? Tidningar och andra tjänster? Förhandla om eller säg upp. Det gäller även leasingavtal och hyror, var inte rädd för att kontakta hyresvärderna eller leasingföretaget och förhandla ner avgifter på lokaler, bilar, träningsutrustning, fruktkorgar och annat.

5 Korta ner kredittiden för dina kunder

Granska kundfordringar och inför stramare kreditkontroller. Skicka en påminnelse så fort en faktura har förfallit och ta ut dröjsmålsränta för senare betalningar. Vid stora beställningar där slutleveransen ligger långt fram, be kunden att betala en del av beloppet i förskott.

6 Fokusera på kärnverksamheten

Identifiera områden där besparingar kan göras utan att det påverkar kvaliteten på varor eller tjänster. Kanske har du sidoverksamheter eller tillgångar som inte är kritiska - avyttra eller sälj.

7 Överväg refinansiering

Om ditt företag har höga räntekostnader, undersök möjligheten att omförhandla lån eller hitta nya finansieringslösningar med bättre villkor.

8 Sälj eller belåna dina fakturor

Ett bra sätt att frigöra kapital och öka likviditeten är att sälja eller belåna dina fakturor. Genom fakturaköp säljer du dina fakturor till en bank eller ett finansbolag, som då tar över kreditrisken. Du betalar några procent i avgift per faktura för att få pengarna direkt. Fakturabelåning är en annan variant, som passar större fakturavolymer. Då får man upp till 90 procent av fakturans värde direkt och resten när kunden betalar. Dessutom slipper man all administration.

9 Företagskredit

En företagskredit eller checkkredit är bra att ha som buffert för oförutsedda utgifter eller om du ännu inte fått betalt för ditt arbete men måste betala ut löner eller skatt. Jämför villkor hos olika banker innan du ansöker om en kredit så du exempelvis inte betalar ränta på en kredit du inte använder. Behöver du pengar under en längre period kan ett lån vara en mer fördelaktig lösning.

10 Blicka framåt

Dåliga tider varar inte för evigt. Om ditt företag tillfälligt går sämre och har likviditetsproblem så ge inte upp, sannolikt är det många som drabbas samtidigt och då gäller det att hålla ut och anpassa verksamheten tills högkonjunkturen kommer igen.

”Så roligt att Forshaga ligger på plats nummer ett! Kul att en mindre kommun som Forshaga sticker ut i detta sammanhang.”

Emma Lindgren,
expert på digital konsumtion
på Svea Bank.

Sveriges bästa e-handelskommuner

Precis som andra branscher har e-handeln präglats starkt av den svaga konjunkturen. Trots det startades hela 3 995 e-handelsföretag under 2022 och vissa delar av landet har varit mer aktiva än andra. Forshaga, Svalöv och Tibro är de kommuner där e-handeln haft störst framfart, visar kartläggningen Sveriges bästa e-handelskommuner av Svea Bank.

Betallösningar
via Svea

Forshaga kommun i topp

Svea Bank släpper nu sin årliga kartläggning Sveriges bästa e-handelskommuner, där listan i år toppas av Forshaga kommun. I den värmländska kommunen

startades i snitt 0,7 e-handelsbutiker per 1 000 invånare. Därmed tar sig kommunen från plats 206 i fjolårets ranking till första plats på årets lista.

Kommunerna Svalöv och Tibro hade också en stark utveckling under 2022. Svalöv tar sig i år från plats 130 upp till en andra plats på listan. Tibro, som under fjolåret låg på plats 93, hamnar i årets kartläggning på tredje plats. På topp-10-listan hittas även Hultsfred och Lilla Edet som även de klättrat många placeringar. I botten finns Malung-Sälen, där inte ett enda e-handelsföretag öppnat under förra året.

– Vi på Svea kartlägger regelbundet e-handels utveckling och i riket som helhet kan vi se att det startats något färre e-handelsföretag jämfört med föregående år. Klimatet för e-handlare har hårdnat och fokus har skiftat från att nå snabb tillväxt till att sänka kostnader och effektivisera sin verk-

samhet. För de företag som lyckas möta konsumenternas efterfrågan finns dock fortsatt goda möjligheter att växa. Därför är det glädjande att vissa delar av landet tycks ha en fortsatt positiv framtidstro på e-handeln, säger Emma Lindgren, expert på digital konsumtion på Svea Bank.

– Så roligt att Forshaga ligger på plats nummer ett! Kul att en mindre kommun som Forshaga sticker ut i detta sammanhang och att kombinationen med näthandel ger företagare på mindre orter möjlighet att nå ut till en bredare kundbas. Förhoppningsvis känner företagen att det är möjligt att driva och utveckla sina e-handelsföretag här i Forshaga, säger Selma Hodzic, Näringslivsutvecklare i Forshaga kommun.

I landet som helhet startades det nära 0,4 e-handelsbutiker per 1 000 invånare år 2022. Kartläggningen bygger på statistik från UC.

Om kartläggningen

Baserat på data från UC har samtliga nystartade e-handelsföretag under 2022 i Sverige kartlagts. Totalt startades 3 995 e-handelsföretag under förra året. Antalet nystartade e-handelsföretag har sedan jämförts mot antal invånare i Sveriges kommuner för att få fram hur många e-handelsföretag som startats per 1 000 invånare. Invånarstatistiken är hämtad från SCB, baserat på 2022 års folkmängd. Endast kommuner med över 10 000 invånare ingår i kartläggningen.

Vill du veta mer?

Välkommen att kontakta Emma Lindgren, expert på digital konsumtion, Svea Bank. Du når henne på emma.lindgren@svea.com

Topplista: Sveriges bästa e-handelskommuner

1. Forshaga 0,691 (206*)
2. Svalöv 0,622 (130)
3. Tibro 0,614 (93)
4. Sigtuna 0,598 (17)
5. Sollentuna 0,590 (4)
6. Sundbyberg 0,573 (2)
7. Hultsfred 0,569 (55)
8. Lilla Edet 0,554 (61)
9. Åstorp 0,551 (13)
10. Upplands Väsby 0,548 (15)

*Förra årets placering inom parentes

Sveriges bästa e-handelskommuner, se hela listan här

Det finns ljus i konjunkturtunneln

Konkursstatistiken har stigit till rekordnivåer, BNP antas sjunka i år samtidigt som räntorna stiger. Det verkar dystert, men det finns ljus i tunneln. Så här hänger det ihop.

För att beskriva ekonomin brukar man dela in den i tre nivåer: **Den nationella**, som påverkas av vad riksdagen, regeringen och Riksbanken gör för att hantera till exempel inflation, elprishöjning och pandemier. **Börsen** som påverkas av hur det går för företagen. **Hushållen**, som påverkas av löner, ränter, nivåer och avkastningen på sparpengar. Alla är dessutom beroende av varandra – och inte bara av sådant som verkligen händer. Förväntningar om framtiden är en viktig faktor på alla nivåer.

I augusti presenterades de högsta konkurssiffrorna på tio år. Vissa branscher går sämre än andra, exempelvis är det bostadsmarknaden i byggbranschen (kanske kan det nya ROT-avdraget hjälpa), restaurangbranschen går på kryckor och detaljhandeln säljer allt mindre. Varför?

Hushållen oroade för framtiden

En viktig delförklaring är att det

”När hushållen drar in, går det också sämre för företagen.”

Petter Alvsten

senaste årets galopperande inflation har tvingat Riksbanken att höja sin styrränta, vilket gör det dyrare för alla att låna pengar och investera. Följden blir att byggbolagen inte vågar bygga. Samtidigt är hushållen oroade för framtiden, eftersom boräntorna stiger och köpkraften gröps ur. Så de drar in på restaurangbesök, renoveringar och shopping.

– När hushållen drar in, går det också sämre för företagen. Allt hänger ihop. Men nu ser det faktiskt ut som om inflationen har nått toppen och vänt ner. Kanske börjar också räntorna stabiliseras.

Det säger Petter Alvsten, ansvarig för kreditinformation på affärs- och kreditinformationsföretaget UC. Hans arbetsuppgifter ger honom en bra utsikt över det som händer i svensk ekonomi.

Han pekar på ytterligare en orsak till de stigande konkurstalen: Höjda kostnader och en svag krona gör det dyrare att driva företag, och det går inte att vältra över dessa kostnadshöjningar på konsumenterna – de drar åt svängremmen. Och så ska vi inte glömma ytterligare en sak:

– Många företag har fortfarande skatteskulder efter pandemin. De har skjutit skulden framför sig i flera år, men nu tar uppskoven slut och pengarna måste fram, säger han.

Nyföretagandet minskar

En annan dystert statistik visar att nyföretagandet i Sverige minskar

drastiskt – inte konstigt. Många som funderat på att säga upp sig och starta eget drar öronen åt sig. Den som har tänkt bli konsult kanske hellre håller kvar sin anställning, och den som tänkt att importera varor för att sälja på den svenska marknaden kan lätt skrämmas av den svaga svenska kronan.

Allt detta gör att prognosmakarna – bankerna, regeringen, Konjunkturinstitutet, Riksbanken – bedömer att Sveriges BNP kommer att sjunka 2023 och stiga svagt nästa år. I snitt tror bedömarna att inflationen kommer att hamna på 6 procent i år för att sjunka till drygt 2 procent nästa. Det är i närheten av Riksbankens mål på 2 procent.

Så allt är inte nattsvart. De senaste veckorna har det kommit flera positiva signaler. Den viktigaste var att inflationstakten i augusti hamnade på 4,7 procent, lägre än förväntat.

– En annan positiv nyhet var att den europeiska centralbanken ECB visserligen höjde sin styrränta med 0,25 procent. Men ECB-chefen Christine Lagarde uttryckte sig samtidigt på ett sätt som kunde tolkas som att nu har man nått en nivå där räntan kan stabiliseras. Och det är viktigt även för Riksbankens beslut, säger Petter Alvsten.

Snart slut med räntehöjningarna

Det innebär att Riksbanken kanske snart kan sluta höja räntan, och även om den sedan ligger kvar på en högre

nivå än tidigare, kommer det att stärka hushållens framtidstro.

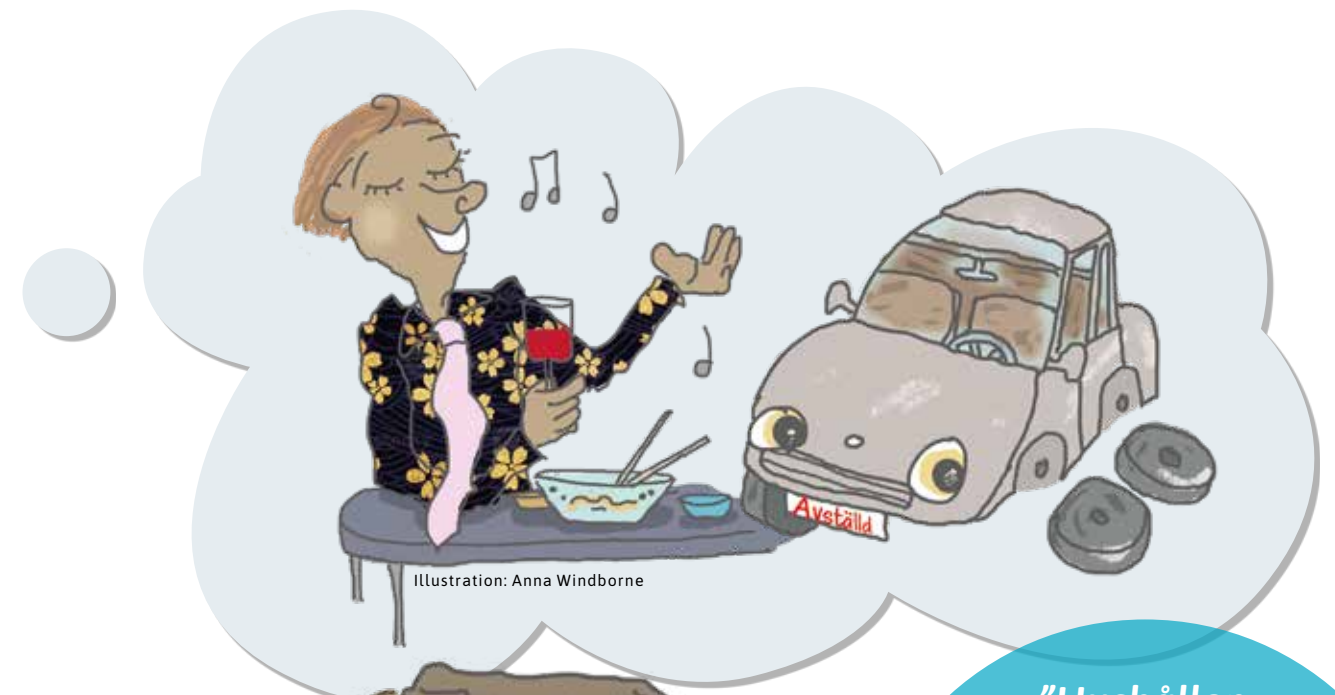
– Problemet med ränteförändringar är att det tar minst ett och ett halvt år innan de slår igenom. Många bolåntagare har tidigare haft bundna räntor som löper ut och därför är det först nu som en större andel märker av de första höjningarna, säger Petter Alvsten.

Arbetsmarknaden är en annan ljuspunkt – trots de varsel som har kommit på senare tid. De som mister sitt jobb i samband med konkurser har än så länge lätt att hitta ny anställning. För-

klaringen är att det fortfarande råder brist på arbetskraft på många håll.

– Därför kanske det inte är helt fel att starta sitt företag just nu. Det kan finnas efterfrågan på tjänsterna, och den som klarar sig i lågkonjunktur är ju säkrare på att företaget bär sig på sikt, säger Petter Alvsten.

Dock varnar han för att det kan vara svårt att få finansiering i nuläget. I princip alla sektorer har svårt att hitta pengar – utom möjligen AI-branschen.

”Hushållen är oroade för framtiden, eftersom boräntorna stiger och köpkraften gröps ur. Så de drar in på restaurangbesök, renoveringar och shopping.”

Betydligt lägre elpriser väntas i höst och vinter

Elpriserna kan bli omkring 60 procent lägre under årets sista kvartal. Här är faktorerna som påverkar elpriset och enkla tips på hur du minskar din elräkning.

Efter förra årets höst och vinter med skyhöga elräkningar är det många som oroar sig över kommande säsong. Men enligt många prognoser ser elpriserna ut att bli betydligt lägre och elkunderna kan förhoppningsvis andas ut för nu.

Enligt en elprisprognos från elbolaget Bixia väntas priserna bli omkring 60 procent lägre än förra året. Även elbolaget Godel spår lägre elpriser, och skriver i sin prognos att elområde 3 (Stockholm) och 4 (Malmö) som vanligtvis har de högsta elpriserna väntas

få priser som är 20 till 30 procent lägre jämfört med i fjol.

Saker som påverkar elpriset

Det är flera faktorer som påverkar elpriset och Bixia lyfter främst sommarens stora nederbörd och ovädret. Hans som gjorde att det under två dagar i augusti kom så mycket regn att lika mycket el producerades som kärnkraftverket i Oskarshamn producerar på ett helt år.

Den stora mängden regn påverkar hydrobalansen, vilket visar en uppskattning av hur mycket energi som finns

lagrat i form av snö, vattenmagasin och grundvatten, som gått från underskott till överskott.

Andra faktorer som påverkar elpriset i år är att EU hittat andra leverantörer av fossilgas efter att Ryssland ströp tillförseln. Det innebär att gaslagren i Europa är väl fyllda.

Dessutom är kärnkraftverk i både Sverige och Frankrike åter igång efter att de förra vintern stod stilla. Och vindkraften ökar kraftigt och står i dag för omkring 20 procent av den el vi använder.

– Just nu ser elen i vinter ut att gå mot betydligt lägre priser än i fjol, där det största frågetecknet som alltid är hur kallt det blir i vinter och hur mycket resurser som då krävs. Tidvis kan det bli höga priser, men alls inte så ihållande som förra året, säger Johan Sigvardsson, elprisanalytiker på Bixia, i ett pressmeddelande.

Detta är fortfarande bara prognoser och mycket kan hända som påverkar priset framöver.

Sommarens stora nederbörd ser ut att bidra till betydligt lägre elpriser i höst och vinter.

10 saker som sänker din elanvändning och elräkning

1 Tänk på att golvvärme och handdukstorkar förbrukar mycket el, använd därför bara när du verkligen behöver

2 Dra ut laddare ur elkontakten och stäng av elektronik när du inte använder den.

3 Se till att du har rätt temperatur i kyl (4 grader) och frys (-18 grader)

4 Frosta av frysen och damma av baksidan ett par gånger per år. Frysens behöver jobba hårdare när den inte är rengjord och avfrostad

5 Byt ut gamla glödlampor mot moderna LED-lampor

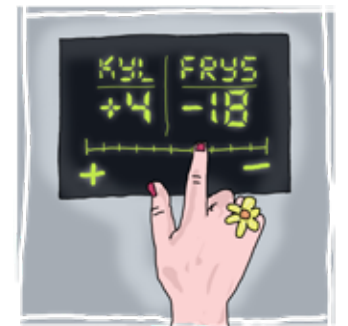
6 Släck lamporna när du går ut ur ett rum

7 Koka upp vatten i en vattenkokare istället för på spisen

8 Välj gärna diskmaskin framför handdisk, om det går

9 Kör alltid fulla tvättmaskiner och undvik torktumlar

10 Sänk inomhustemperaturen med en grad, det minskar elanvändningen med fem procent

Företagare – så förbereder ni er för framtiden!

”Om jag kunde svinga en trollstav och förändra en enda sak, så är det tidsramen. Företagare måste börja bygga för kommande sekel, inte för kommande kvartal.”

Orden kommer från affärsgurun Jim Collins, i en intervju på chiefexecutive.net. Paradoxen är tydlig. Det är svårt att planera långsiktigt i en kaotisk värld, samtidigt blir det viktigare än någonsin. Oron från pandemier, krig och inflation får inte förvandlas till pessimism och paralysering. Företag behöver titta framåt och bakåt samtidigt. Jim Collins igen:

”Se vilka företag människor har skapat genom historien, vad vi åstadkommit genom all turbulens och kaos. Den utveckling och teknologi som kommit. De lyckades, så det kan vi göra också”, säger han.

Vi kan till exempel låta oss inspireras av svenska företag som Bioarctic som för första gången kunnat bromsa utvecklingen av Alzheimers, eller Air Forestry som gallrar träd med jättedrönare eller Skrym som tar upp kampen mot onödig luft i e-handels paket och transporter.

– Det människorna på de här företagen gör, är att de släpper tanken på hur det ser ut nu och istället fokuserar på hur det skulle kunna se ut i framtiden. Förenklat har de tagit ett problem, förtydligat det och sedan utgått från hur det ser ut när deras önskvärda osannolikheter faller in – när problemet är löst. De har börjat i den framtidsbilden och jobbat sig bakåt. På det sättet iscensätter de sin egen förändring, säger Ida Hult.

Ida Hult är framtidssetnolog och har haft strategiska uppdrag för bland annat Ikea, If, Ericsson och Arla Foods. I sin bok Ärvda svar beskriver hon hur ett företag som förbereder sig för en oförutsägbart framtid skulle kunna fungera. Hon kallar det för en Janusorganisa-

tion, efter den romerska guden Janus med två ansikten – ett som blickar in i framtiden och ett som ser tillbaka in i det förflutna.

Förenklat har företaget två delar. Delen som jobbar från nuet och framåt hjälper organisationen att vinna. Det handlar om att hålla maskinen i gång. Dess existens handlar om att finna, ext-
rahera och fånga tillgängligt värde.

Den andra delen skulle då jobba från framtiden och bakåt. Utifrån andra principer. Vara experimentell till sin karaktär. Dess uppgift är inte att hjälpa organisationen att vinna, utan att överleva. Att förbereda organisationen för föränderliga tider.

Två faktorer för långsiktigt fokus

Oavsett om du har en Janusorganisation eller inte, kräver framtidens företagande att du har en del andra saker på plats. Jim Collins nämner framförallt dessa två, som behövs för att kunna ha rätt långsiktigt fokus:

- **Engagerade medarbetare.**
- **Tilltro, kombinerat med brutal fakta.**

Du kan ha rätt planer för ditt företag, men enligt Collins kan du inte åstadkomma dem utan rätt medarbetare. Han citerar historikern Edward T. O'Donnell:

”Ditt ultimata skydd mot osäkerhet är ditt folk, folk som kan anpassa sig till vad världen än må hitta på”.

Engagerade medarbetare hjälper dig in i en osäker framtid, och du får mer engagerade medarbetare om du ser till att de är glada. Beteendevetaren Dan Arielys företag Irrational Capital har

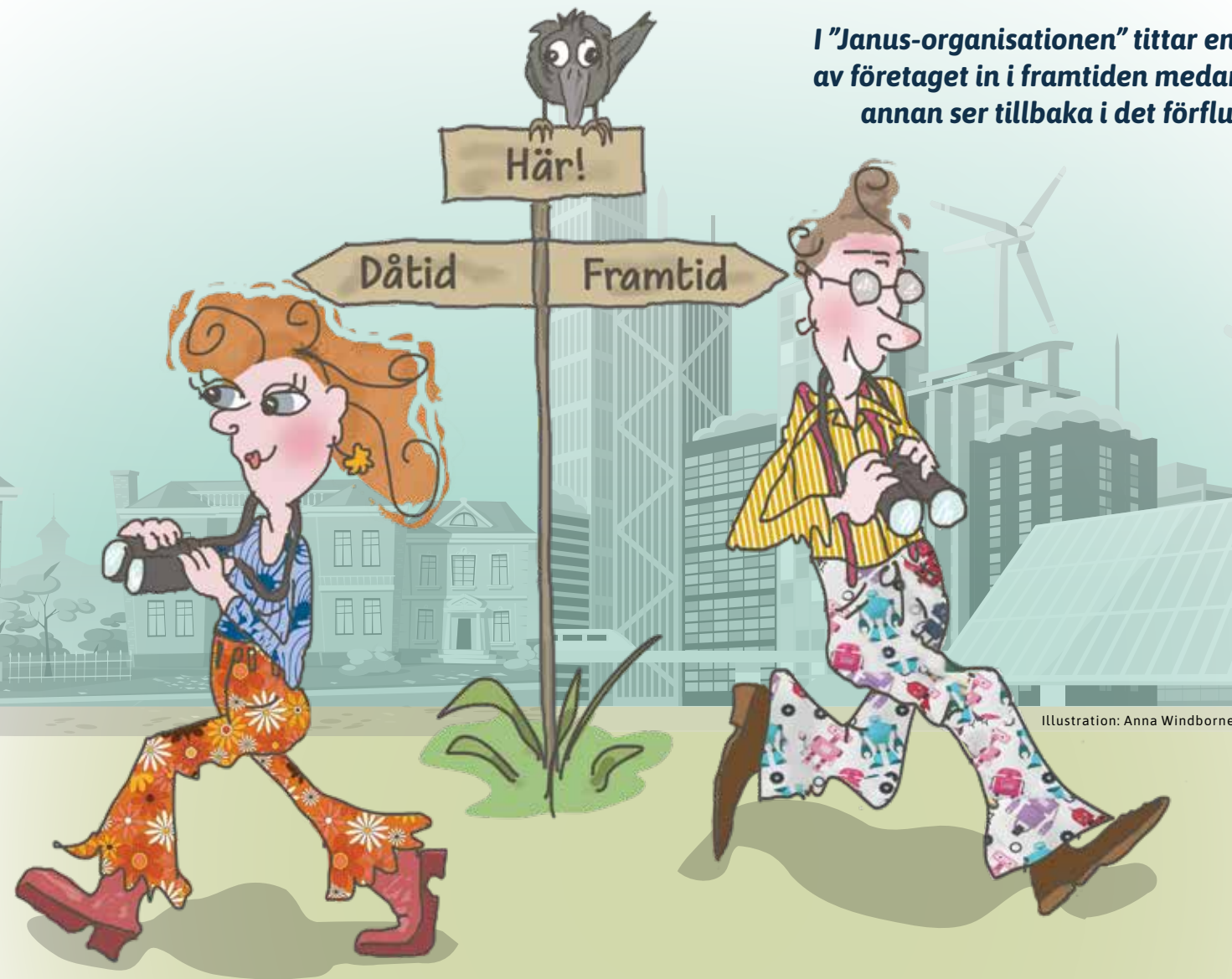

Illustration: Anna Windborne

utvecklat ett index de kallar Human Capital Factor (HCF). Med hjälp av stora mängder data och undersökningar visar HCF att medarbetarnas motivation och känsla av ”psychological safety” är direkt kopplat till företagets framgång. Företag med högst poäng i HCF-index presterar 6,9 procent bättre än genomsnittet, på lång sikt. Detta har lett till att fondförvaltare nu skapat fonder baserade på HCF-index.

Tilltro och brutal fakta

Tilltro och brutal fakta? Jim Collins menar att allt börjar i faktan. Det handlar inte bara om att titta på vad som går

fel i företaget. Det handlar om att alltid ställa frågan. Frågan om den brutala faktan. Om du har en företagskultur där den brutala faktan får komma fram på ett naturligt sätt så kan du ta reda på vad som orsakar problemen, utan att peka finger.

”Saker går fel. Misstag sker. Du behöver ha en kultur där frågan inte är ’vems fel är det?’ utan ’hur förstår vi vad som orsakade detta, och hur lär vi oss från det?’. Om det nedgraderas till att försöka lista ut vems fel det är, kommer det att sätta ett stopp för den brutala faktan att komma fram i ljuset. Det är en del av det hemliga receptet i att

I ”Janus-organisationen” tittar en del av företaget in i framtiden medan en annan ser tillbaka i det förflutna.

lyckas med detta”, berättar Collins.

Tilltro knyter an till långsiktighet. Den handlar om att tro på företaget över tid, att du kommer att ta dig igenom kriser och komma ut på andra sidan. Jim Collins igen:

”Det svåra med tilltro är att det är lite som uppskjuten belöning. Att det är något som sker på lång sikt och inte i morgon”.

3 förändringar för företag i framtiden

På ekn.se listar Mikael Hilmerссon professor inom internationellt företagande på Handelshögskolan i Göteborg, tre utvecklingar som kan forma företagets framtid. Här är godbitarna.

1 Mer nära, mindre globalt

Pandemier och krig gör att globaliseringen bromsar in. Att vi till och med går mot en regionalisering.

– Företag har varit bekväma med att ha vitt skilda leverantörer för sina komponenter. Sedan kom pandemin och kriget i Ukraina, berättar Mikael Hilmerссon i en artikel för EKN Magasin För att reducera riskerna väntas fler företag flytta leverantörskedjorna närmre hemmamarknaden och fler skifta fokus till de nya värdekedjorna som byggs upp i Europa, till exempel i Rumänien.

2 Hälsa och energi är hett

Energi och hälsa är två stora branscher som förändras mycket. Företag som jobbar med hållbar energi är helt rätt ute.

– Vi kan inte fortsätta vara så beroende av rysk gas som vi är idag. Allt från fönstertillverkare till jordvärmebolag har en roll att spela här, säger Mikael Hilmerссon. Pandemin avslöjade nya behov. Framförallt inom health tech. Företag som vill effektivisera och avlasta värden med digitala verktyg har en ljus framtid.

3 Lönsamhet först

Fokus flyttas från tillväxt till kostnadseffektivitet, riskhantering och lönsamhet. Mer värdeskapande aktiviteter inhouse istället för att outsource. Till exempel högre lagerkostnader som buffert om det blir problem med produktionskedjorna. Att växa snabbt och globalt blir kanske inte alltid lika lämpligt, till förmån för bättre lönsamhet och en stabilare grund att stå på.

Så rustar du för AI-boomen

Hur kommer framtidens ekonomiavdelning att se ut? Och hur förändrar AI arbetslivet redan nu? AI-tekniken utvecklas i en rasande takt – för att undvika att hamna på efterkälken är det hög tid för företag att rusta sig för den nya teknologiska revolutionen. Här är experternas bästa insikter och tips.

Under 2023 har användningen av AI exploderat och den stora frågan för företag är inte längre om utan hur man integrerar AI i sin verksamhet. Enligt Magnus Dahl, Creative Director och AI Change Leader på KIT och byrånätverket People People kan man redan nu se effekterna av AI på arbetsmarknaden.

– Det finns exempelvis spelföretag som har minskat sina anställda med 40 procent och ersatt dem med AI. Det kommer i framtiden att vara glesare på kontoret, de juniora tjänsterna kommer kanske inte att försvinna helt men de blir färre, säger han.

När det gäller att rusta sig för AI föreslår Magnus Dahl att företag börjar med att utvärdera sin mjukvara. Om befintlig teknik kan användas effektivt för att stödja AI-implementationen är det en fördel att använda den. Om inte, bör företaget överväga att ta in extern hjälp för att komma igång.

Intresset för AI ökar bland svenska företag

Han får medhåll av Sebastian André, Chief Commercial Officer på Zimply, ett bolag som har specialiserat sig på AI-robotar.

– Det här är ett komplext område och jag rekommenderar verkligen att man tar in en tredje part som kan förklara hur man ska förhålla sig och hur man ska börja. AI kommer att hjälpa till med de tyngre, repetitiva arbetsuppgifterna och låta människor fokusera på värdeskapande arbetsuppgifter och det mänskliga mötet, säger han.

Företag som redan har integrerat AI använder det främst inom områden som marknadsföring, dataanalys och kundtjänst.

Och intresset växer, det visar inte minst en undersökning som Svea har gett Novus i uppdrag att göra bland svenska företag. Undersökningen ska presenteras i sin helhet under hösten men ett tydligt resultat är att det finns ett ökat intresse för att integrera AI i sin verksamhet.

– Jämfört med 2019 är det i dag dubbelt så många som vill göra det, säger Emma Lindgren, Head of PR och expert på digital konsumtion på Svea.

För de företag som ännu inte har integrerat AI i sin verksamhet uppger 19 procent att bristande kunskap är ett hinder.

– Det finns ett glapp i kompetensen i många organisationer. Det finns också de som ser risker med AI. Säkerheten är en viktig faktor, hur kan det till exempel påverka att integrera AI och dela med sig av sin data till en tredje part?, säger Emma Lindgren.

Kan man lita på AI?

Magnus Dahl känner igen de tankegångarna och tycker att det är legitima frågor att ställa.

– Det finns en nyfikenhet och en oro. Kan man lita på AI-chattar eller vad det nu kan vara när man delar företagsinformation?

En annan farhåga som många känner inför den nya teknologin handlar om etik. Hur funkar egentligen AI-teknologi och integritet? Enligt Magnus

Dahl är det viktigt att företag funderar noga på hur de ska förhålla sig etiskt till AI-användning.

– Tänk efter: är detta vettigt? Man måste inte rusa in i något. Men självklart kommer AI att fortsätta användas i till exempel marknadsföringsalgoritmer. Sebastian André menar att det också är viktigt att framhålla fördelarna.

– Riktad reklam är ju anpassad så att vi får se det vi faktiskt vill se och är intresserade av.

AI som en avlastande medarbetare

Det finns alltså en hel del att fundera över när man ska implementera AI men en sak är enkel att slå fast: AI kommer att fortsätta att förändra sättet företag fungerar på. Att förstå potentialen och utmaningarna med AI är avgörande för att skapa en framgångsrik strategi. Zimply har haft sin AI-tjänst i fem år nu och Sebastian André exemplifierar med hur hans automatiseringstjänst vid det här laget hjälper företag att hantera stora mängder mejl och fakturor.

– Idag är tekniken där att vi kan tolka och strukturera upp information i fakturor och i mejl och avgöra om man till exempel behöver svara direkt eller skicka vidare till en annan person, säger han och fortsätter:

– Vi ser det som ett AI-partnerskap där vi är oberoende av teknik och där AI fungerar som en anställd medarbetare som kan avlasta.

”Säkerheten är en viktig faktor, hur kan det till exempel påverka att integrera AI och dela med sig av sin data till en tredje part?”

Emma Lindgren

AI-expertens bästa tips för att få koll

För att hänga med i AI-utvecklingen tipsar Magnus Dahl på KIT om följande.

Nyhetsbrev:

- The Neuron
- Robot pigeon
- Paulina Modlitbas nyhetsbrev

Sajter:

Wired

Ny Teknik

Tech Crunch

Computer Sweden

Utbildnigar:

Googles gratis online-utbildningar i ämnet

Stockholms universitets AI-utbildningar för chefer

Följ också:

Sam Altman, vd på Open AI

8 punkter i höstbudgeten som kan påverka din plånbok

Sänkt skatt för låg- och medelinkomsttagare, höjd garantipension och stoppad skattesänkning för höginkomsttagare. Det är några av punkterna i höstbudgeten för 2024.

Regeringens budget för 2024 finns reformer för 39 miljarder kronor. Reformen som på olika sätt påverkar dig och din ekonomi.

– Sverige befinner sig fortsatt i en ekonomisk vinter och i ett svårt säkerhetsläge. Regeringen prioriterar att bekämpa inflationen och stötta hushåll och välfärd. Samtidigt stärker vi rättsväsendet och försvaret och återupprättar arbetslinjen. Det ekonomiska läget är utmanande, men Sverige har alla förutsättningar för att ännu en gång hantera en svår tid, säger finansminister Elisabeth Svantesson i ett pressmeddelande.

1 Sänkt skatt

Låg- och medelinkomsttagare kommer att få sänkt skatt nästa år på grund av ett förstärkt jobbskatteavdrag. För en person med en månadsinkomst på 25 000 kronor handlar det om cirka 113 kronor mer i månaden och för någon med 35 000 kronor i månaden blir det cirka 230 kronor mer.

Även pensionärer får sänkt skatt nästa år. En genomsnittspensionär får mellan 200 och 300 kronor mer per månad, för någon med en pension på 25 000 kronor före skatt handlar det om 3 400 kronor mer i plånboken per år.

2 Höjd garantipension

Pensionärer som får garantipension kommer att få nästan 1 000 kronor mer i månaden före skatt.

3 Pausad höjning av brytpunkt

Brytpunkten för den statliga inkomstskatten kommer inte att höjas för 2024 utan ligga kvar på samma nivå som 2023. Brytpunkten var planerad att höjas från drygt 51 000 kronor i månaden till 57 000 kronor. Har du en inkomst som ligger över brytpunkten får du betala en statlig skatt på 20 procent, utöver den kommunala skatten.

4 Höjt rotavdrag

Från och med 1 juli 2024 höjs rotavdraget tillfälligt från 50 000 kronor per person och år till 75 000 kronor per person och år.

Även summan för hur mycket avdrag du får göra totalt för rot och rut per person och år höjs från 75 000 kronor till 150 000 kronor.

5 Sänkt skatt på drivmedel

Efter årsskiftet sänks bensinskatten med 1,64 kronor per liter och dieselskatten med 43 öre per liter. År 2025 ska bensinskatten sänkas med ytterligare 75 öre.

6 Sänkt skatt för plastpåsar

Den omdebatterade plastpåseskatten sänks direkt vid årsskiftet från tre kronor per kasse till 50 öre.

7 Skatten på snus sänks

Från och med 1 november 2024 får en dosa snus en skattesänkning på cirka tre kronor. Samtidigt höjs skatten på cigaretter med cirka fyra kronor per paket.

8 Fortsatt höjt bostadsbidrag

Regeringen förlänger den tillfälliga höjningen av bostadsbidrag för barnfamiljer till och med 30 juni 2024. För en barnfamilj kan det innebära upp till 2 100 kronor extra varje månad.

Kurser och webinarier

Se vårt utbud på svea.com/utbildning

svea.com

SVEA

Solna
SE-169 81 Solna
Sverige

Evenemangsgatan 31
Tel: +46 8 735 90 00
Fax: +46 8 735 42 09

Göteborg
Box 2149
SE-403 13 Göteborg
Sverige

Otterhälllegatan 12 B
Tel: +46 31 17 25 45
Fax: +46 31 711 18 16

Åseda
Box 116
SE-364 21 Åseda
Sverige

Sveavägen 1
Tel: +46 8 735 90 00
Fax: +46 474 716 68

Svea Bank AB (publ)
svea.com
info@svea.com

Org. nr: 556158-7634
Säte: Stockholm

Följ oss i sociala media

